

**Prevence rušivého chování podporou
třídního společenství**
teze

Sem_4

HH

Společenství (komunita) ve třídě

dostatek příležitostí komunikovat

poznávat se

spolupracovat

zažívat společné oslavy, úspěchy

řešit společné problémy

Podporujeme vznik a rozvoj třídního společenství

Potřeba někam náležet:

- navázat a udržovat důvěryplné vztahy se svými vrstevníky i dalšími lidmi,
- životní spokojenost je závislá na úspěšnosti ve vztazích,
- osvojování hodnotového systému společenství, navazování a udržování vztahů pro další život.

Problémoví žáci často potřebují **pomoc učitele** při nastolení situací pro pozitivní přátelské vztahy.

Základem jsou pravidla a jejich důsledné uplatňování

Tvorba pravidel třídy společně (lze **stvrdit podpisy** učitelů i žáků).

Formulace pravidel **jazykem žáků**, s žáky

- dostatečně **probrat**, jak „vypadá“ jeho dodržování i nedodržování.
- ve dvojici mohou **trénovat**, jak vypadá „naslouchání“ druhému a zažít si, jak vypadá nenaslouchání;
- **rozhovor nad zkušenostmi žáků** a vypsání si konkrétních podob aktivního naslouchání a porušení tohoto pravidla.

Průběžná **práce s pravidly, diskuse** o tom, jak se je daří plnit apod.

Prodiskutovat **tresty** po nedodržování pravidel, důsledně uplatňovat.

Třídní rituály zaměřené na pocit důležitosti všech jejich členů

Budování třídního společenství i rozvoj identity každého jedince:

- podpora a rozvíjení vnímání hodnoty sebe sama a druhých,
- důstojné jednání s každým žákem a vysoké nároky na jeho chování.

Problémoví žáci - často pocit nízké hodnoty pro ostatní.

Chováním provokují reakce u učitelů i svých vrstevníků - pocit nedostatečnosti a nízké hodnoty je posilován.

Málokdy se „poučí“, utvrdí se ve svém „nedobrém“ chování.

Jakým způsobem přispíváme k budování společenství?

Zařadit určité rituály (přání každému k svátku či narozeninám, říci něco o sobě, přání či dárek „šitý na míru“).

Účast na sportovním utkání, koncertech či výstavách svých žáků a ocenění jejich činností a úspěchů.

Pomoc nemocnému spolužákovi, dopis nepřítomné spolužačce, překvapení pro úspěšného žáka.

Pořizování záznamů o těchto činnostech.

Pomáhání si

Třídní společenství - na principu **vzájemné závislosti** jeho členů a pomáhání si (např. doučování).

Pomoc lidem i mimo třídu.

Pocit **radosti** z „dobré věci“ - problémovým žákům pomáhá vybudovat úctu ostatních a vědomí vlastní hodnoty.

Učitelé jako **vzor chování** – být vstřícní a nápomocní svým žákům i jiným lidem.

Význam **spolupráce** pro předcházení rušivého chování.

Komunitní kruhy

1. Naplánovat zaměření.
2. Úvodní promluva k tématu.
3. Prostor (kruh) – všichni na sebe vidí.
4. Pravidla pro jednotlivé promluvy (délka, předávání slova apod.)
5. Kruh s vyjádřením neverbálním a/nebo uměleckými prostředky.
6. Reflexe.

Závěrem

Žáci, a to nejen ti dospívající, mají v současném světě **velmi náročný život** a ti problémoví jej pravděpodobně mají ze všech nejnáročnější. **Učitelé** jsou pro ně jednou z mála **ostrůvků „pozitivní deviace“**, které je mohou alespoň nepatrně „posunout“ na jejich životní dráze **k světlejšímu horizontu**.

Zřejmé je však také to, že není mnoho dalších profesí, které jsou tak **zodpovědné a náročné**, vyžadující zvažování tolika skutečností spadajících do **různých vědeckých oborů, citlivost a mravní nároky**, než je **profese učitele**.

Doporučená a citovaná literatura

Auger, M. T., Boucharlat Ch. (2005). *Učitel a problémový žák*. Praha: Portál.

Cangelosi, J. S.(1994). *Strategie řízení třídy*. Praha: Portál.

Fontana, D. (2003). *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál.

Pasch, M. a kol. (1998). *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál.

<http://www.ucitelske-listy.cz/2009/09/jana-stara-jak-predchazet-rusivemu.html>

<https://www.edu.cz/methodology/vzdelavani-ukrajinskych-deti-v-cr/>